

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos X. — Izdan in razposlan 18. dne februarja 1913.

Vsebina: (Št. 22 in 23.) 22. Ukaz, s katerim se izpreminjajo in dopolnjujejo vojni predpisi I. del, 1. zvezek, iz l. 1912. — 23. Razglas o dopustilu več z električno silo obratovanih prog malih železnic s pravilnim tirom v XIII., XVIII. in XXI. okraju na Dunaju.

22.

Ukaz ministrstva za deželno bran z dne 31. januarja 1913. l.,

s katerim se izpreminjajo in dopolnjujejo vojni predpisi I. del, 1. zvezek, iz l. 1912.

V porazumu s c. in kr. vojnim ministrstvom se z ukazom z dne 27. julija 1912. (drž. zak. št. 153) objavljeni vojni predpisi I. del, 1. zvezek, izpreminjajo, oziroma dopolnjujejo takole:

V „Uvodnih pripomnjah“ je vstaviti kakor nov drugi odstavek točke 4:

„Tam, kjer se pehota deželne brambe ne navaja posebej, se umeva s „pehoto“ zmislu primerno tudi „pehota deželne brambe“ (deželni strelci)“.

Dosedanja točka 7 dobi številko „8“.

Za novo točko 7 je vstaviti naslednje besedilo:

„7. Oznamenilo „za katero leto se potrdé“ pomenja pri tistih prosilcih, ki so zamudili enega ali več naborov, leto, v katerem bi bili morali priti prvokrat na nabor.“

Za novo točko 9 je vstaviti:

„9. „Naborni restanti“ so tisti, ki jih je za zamujen nabor dodatno postaviti na nabor.“

V § 6 : 4, prvi odstavek, je črtati besede „— vzdržuje skupno službeno dolžnost —“ in v § 10 : 1, c besede: „v skupni vojski, v vojni mornarici ali v deželni brambi (§ 70 : 2, c, v. z.)“.

V § 12 : 2 je stavek: „Za lastno krivdo ni šteti, če ni kazenske razsodbe“ nadomestiti z naslednjim besedilom:

„Da potrjenec brez svoje krivde ni bil postavljen na nabor v naboru zavezani starosti, mora dokazati dotičnik sam. Ako je treba, naj politično oblastvo poizveduje, kolikor je potrebno.“

Za pojasnilo služijo naslednji vzgledi:

Vojni zavezanec pride brez svoje krivde na nabor v 24. letu starosti in se potrdi za novince. On ima enoletno prezentno in desetletno rezervno službeno dolžnost;

ali

Vojni zavezanec se potrdi brez svoje krivde šele v 27. letu starosti. Deset tednov se vojaško izučuje in potem ima osemletno rezervno (oziroma nadomestne reserve) službeno dolžnost.

Ako je tak vojni zavezanec presegel 35. leto starosti, potem odpade tudi desettedenska prva vojaška izučba.“

V § 13 : 2, prvi odstavek, je v 3. vrsti od zgoraj črtati besedo „in“ in postaviti vejico, v 4. vrsti od zgoraj besedo „ter“ nadomestiti z besedo „in“ in po besedah „zavezanih oseb“ vstaviti: „potem po § 9 v. z. prevzeto posebno prezentno službeno dolžnost“.

V § 16 : 2 je za nov tretji in četrti odstavek vstaviti:

„O vsaki ukrenjeni odločbi je obvestiti dopolnilno okrajno poveljstvo in eventualno staležni oddelek.

Ako bi se iz katerihkoli vzrokov o vlozeni prošnji ne moglo odločiti pred dnevom odhoda v službovanje, mora novinec vendar odriniti v aktivno službovanje.“

V § 16 : 4, prvi odstavek, 3. vrsta od zgoraj, je pred besedo „do“ vriniti: „vsako leto“.

V § 16 : 4, drugi odstavek, je na koncu piko nadomestiti z vejico in potem pristaviti: „ki mora obvestiti pristojno dopolnilno okrajno poveljstvo.“

V § 37 : 2 je pred tretjim odstavkom vstaviti za nov odstavek:

„Na eni strani lista nabornega seznamka je zapisati 5 nabornih zavezancev“.

V § 37 : 3 je kakor nov drugi odstavek pristaviti:

„Da se olajša iskanje zabeležencev v nabornih seznamkih, je vsakemu nabornemu seznamku pridejati abecedni imenik.“

V § 38 : 1 je kakor nov drugi odstavek pristaviti:

„Gledé izdaje teh izpiskov iz nabornega seznamka za tiste, ki pridejo dodatno na nabor, se opozarja na § 60, drugi odstavek“.

§ 38 : 4 naj se glasi:

„4. Izpiske iz nabornega seznamka morajo podpisati predsednik naborne komisije, zastopnik skupne vojske (vojne mornarice) in zastopnik deželne brambe.“

V § 39 : 1, *d* je besedo „nabor“ nadomestiti z „dodatni nabor“.

V § 45 : 1, *d* je po besedi „zavode“ vstaviti: „(glej § 46 : 4, četrti odstavek).“

§ 46 : 4, četrti odstavek, je, ko se je črtala pika, pristaviti: „ , oziroma zastopniku deželne brambe“.

V § 47 : 1 je po besedi „letnih razredov“ vstaviti: „ , in sicer višje nego tretji razred naprej, potem I, II. in III. letni razred“.

V § 51 : 12, prvi odstavek, je besede „lahko predsednik določi vojnega zavezanca za popreskušnjo“ nadomestiti z: „in ako predsednik temu ne pritrdi,

vojnega zavezanca ni potrđiti, temveč predsednik naj ga določi za popreskušnjo.“

V § 51 : 13, *a* je črtati besede: „I. ali II. letnega razreda.“

§ 51 : 13, *b* naj se glasi:

b) ako spozna „potrjujoči vojaški zastopnik“, da je naborni zavezanec sposoben za pomožne službe, drugi vojaški zastopnik pa, da je nesposoben, ga je v I. ili II. letnem razredu odložiti, v III. ali v višjem letnem razredu pa proglasiti, da je nesposoben za orožje, v obeh primerih pa samo tedaj, če ga predsednik naborne komisije ne oznameni za sposobnega in ne določi za popreskušnjo;“

V § 53 : 1 je besedo „potrjencev“ nadomestiti z „na glavnih in dodatnih naborih potrjenih“.

V § 54 : 1, *c* je črtati sklepno besedilo od „ako se“ do „razpredelek 12“ in za to postaviti:

„v tistih primerih, v katerih se sklep „potrjujočega vojaškega zastopnika“ ne pridruži razredbi vojaškega zdravnika, v razpredelek 12;“

V § 54 : 1, *d* je v 4. vrsti besedo „kakor“ nadomestiti s „po § . . . v. z.“, v 5. vrsti črtati besedo „Prošnja“ in besedo „zavrjnena“ pisati z veliko začetna črka.

V § 54 : 2 je namesto besed „koledarskemu letu“ postaviti: „letu dejanske potrđitve“.

V § 54 : 3 je črtati piko na koncu prvega odstavka in pristaviti nadaljujé:

„in to, kar se je črtalo na glavnem naboru, naj potrđe s podpisom udje naborne komisije, ki imajo pravico glasovanja, kar se je črtalo pozneje, pa predstojnik političnega okrajnega oblastva, oziroma poveljnik dopolnilnega okraja“.

§ 54 : 4 naj se glasi:

„4. Rabiti šampilje ali tintni svinčnik je dovoljeno samo v razpredelkih 9, 14 in 15.“

V § 55 : 2, *b* je besedo „dobesedno“ nadomestiti s „kratko in eventualno hibo“.

V § 55 : 2, *f* je vstaviti za nov tretji odstavek:

„Pri potrjencih s pridržkom namembe in s pridržkom pridelitve je izpolniti razpredelek 31 šele po pridelitvi po krdelih.“

§ 55 : 3 dobi naslednje novo besedilo:

„3. Potrditvene zapisnike skupne vojske in deželne brambe je sklepati vsak dan, jih primerjati drugega z drugim in z nabornim seznamkom in podpisati jih morajo dotični vojaški udje naborne komisije.“

Za novo točko 6 § 55 je dostaviti:

„6. V potrditvenem zapisniku je dovoljeno rabiti štampilje — izvzemši podpis.“

V § 58 : 5 naj stopi na mesto prvih treh odstavkov naslednje besedilo kakor nov prvi in drugi odstavek:

„5. Pri stalni naborni komisiji v stojališču dopolnilnega okrajnega poveljstva uraduje osebje tega poveljstva, pri stalni naborni komisiji, aktivirani izven stojališča dopolnilnega okrajnega poveljstva, se vzame osebje iz krdelovega staleža garnizije nabornega kraja ali temu kraju najbližnje garnizije.“

Gledé deželne brambe veljajo slično določila sprednjega odstavka.“

V § 58 je dostaviti kakor novo točko 9:

„9. Na dodatni nabor postavljenih ni prideljati edinole k pehotnim krdelom, temveč ustrezno njihovi individualnosti k vsem vrstam krdel in orožja.“

Ako bi s pridelitvijo pri posameznih krdelih naraslo število čez stalež, naj vojaško teritorialno poveljstvo, oziroma teritorialno poveljstvo deželne brambe odredi potrebno izravnavo.“

V § 64 : 2, zadnji odstavek, je na mesto besed „letnem razredu“ postaviti: „in v višjih letnih razredih“.

V § 64 : 5 je vstaviti za nov drugi odstavek:

„V višjem letnem razredu potrjenim se lahko dovoli v posebnega ozira vrednih primerih odlog prezentne službe do 1. dne oktobra leta, ki sledi letu potrditve.“

§ 65 : 3 dobi naslednje novo besedilo:

„3. Ako se je spoznalo, da je preiskani kandidat duhovskega stanu ‚Sposoben‘, velja za to, da se pošlje akt, tudi določilo § 63 : 7.“

Politično deželno oblastvo izprosi od pristojnega političnega okrajnega oblastva dva izpiska iz nabornega seznamka in predloži tako popolnjeni akt ministrstveni instanci v odločbo po § 29 v. z. (§ 105 : 8).

Ako se prisodi ta ugodnost, odloči v § 62 : 2 omenjeno oblastvo o odvezi in obvesti tudi zaradi eventualne zaprisege nabornega zavezanca dotično

zastopniško oblastvo in pristojno dopolnilno okrajno poveljstvo.

Tam, kjer je vojaški atašé, naj ga on zapriseže.

Gledé obvestila pristojnih dopolnilnih oblastev o potrditvi in zaprisegi se zmislu primerno uporabljajo določila § 64 : 7.“

V § 69 je črtati številko točke 3; ta točka je potem zadnji odstavek točke 2. Po tem je nadaljnje točke 4, 5 in 6 oznameniti s 3, 4 in 5.

V § 76 : 3 je v predzadnjem odstavku, ki ga je oznameniti s c), črtati sklepno besedilo „V poslednjem primeru . . . do . . . v kontrolo“.

V § 80 : 3 je pred drugim odstavkom vriniti nov odstavek:

„Sklep, ki ga je sklenila naborna komisija, je zabeležiti na razpravnem aktu in podpišejo naj ga udje komisije, ki imajo pravico glasovanja.“

V § 81 : 5 je predzadnjemu odstavku dostaviti naslednji stavek:

„Ako se ukrenjena odločba popolnoma ujema z odločbo dopolnilnih oblastev prve instance, se ne obvesti dopolnilno okrajno poveljstvo.“

V § 82 je črtati točko 7.

V § 83 : 2 naj se glasi zadnji odstavek:

„Učne moči v spredaj stoječem zmislu in absolventi učiteljišč morajo imeti izpričevalo zrelosti za ljudske šole.“

V § 84 : 1 je po literi d) vstaviti naslednje besedilo pod e) in f):

„e) z izpiskom iz preskusnega zapisnika o prebiti dopolnilni preskušnji (§ 85);

f) z izpričevalom zrelosti za ljudske šole, pridobljenim z dovršitvijo učiteljišča.“

V § 84 : 5 je dostaviti za nov drugi odstavek:

„Od dotičnega zavoda izdani prepisi (duplikati) šolskih izpričeval, ki so opremljeni s štampiljo zavoda in z izvirnim podpisom ravnatelja (voditelja) zavoda, ne potrebujejo sodne ali notarske poheritve.“

V § 85 : 2, prvi odstavek, je po besedi „vložititi“ vriniti: „najmanj osem dni pred rokom preskušnje“.

V § 85 je v točki 11 besede „pristojnemu vojaškemu teritorialnemu poveljstvu“ nadomestiti z besedami: „tistemu vojaškemu teritorialnemu

poveljstvu, ki je dotične prošilce pripustilo k preskušnji;“

V § 85 je črtati v točki 12 besede: „ , v kojih področju se vrše take preskušnje,“

Naslov § 89 naj se glasi:

„Vlaganje prošenj, njih dokaz z listinami in postopek, ako se je prisodila ugodnost.“

V § 89 : 5. d je besede „poverjeno in“ nadomestiti z besedami „gledé storilne sposobnosti“.

V § 89 : 5 je vstaviti za nov zadnji odstavek:

„Ako se prisodi ugodnost in vojni zavezanec potrdi, je predložena učna izpričevala vrniti aspirantu; vse ostale vzprejemne listine je poslati vojaškemu krdelu, izbranemu za vstop.“

Prisodbo ugodnosti in dovršene nauke je zabeležiti na vzprejemnem aktu in ta zabeležek naj podpišejo udje naborne komisije, ki imajo pravico glasovanja, oziroma predstojnik političnega okrajnega oblastva, oziroma poveljnik dopolnilnega okraja.“

V § 90 : 4 je črtati zadnji odstavek.

Na koncu prvega odstavka § 93 : 16 je piko nadomestiti z vejico in za nadaljevanje pristaviti naslednje:

„in ki jim jo je vračuniti v redno orožno vajo, ki jo morajo odslužiti po § 48 v. z.“

V § 93 : 18, tretji odstavek je po besedah „stavbno-inženirskih šol“ vstaviti: „ali šol za arhitekto“. Nadalje je v § 93 : 18, šesti odstavek, črtati besede „nadalje ki dokažejo, da so dovršili stavbno-inženirsko šolo tehniške visoke šole,“.

V § 94 : 1 je črtati besede: „pri pehotnih četah deželne brambe“ in v § 94 : 2 besede: „in pri pehotnih četah deželne brambe“.

V § 106 : 2 je vstaviti za nov zadnji odstavek:

„Ako se poziv, naj se predloži dokaz nadaljnega obstoja, ne more vročiti, je poziv nabiti 14 dni v domovinski občini in v občini zadnjega bivališča pogodovanca in potem, toda ne pred koncem junija, odsoditi ugodnost.“

V § 107 : 7 je na koncu črtati piko in za nadaljevanje pristaviti:

in, ako so bili prvotno prideljeni v skupni vojski, jih prestaviti v njo.“

V § 109 : 1 je na koncu prvega odstavka po besedi „pravice“ vstaviti zvezdico: „*)“ in k temu pristaviti naslednje kakor opomnjo pod črto:

„*) To določilo velja tudi za tiste, ki so bili potrjeni pred veljavnostjo vojnih zakonov iz l. 1912., in za tiste, ki so po § 80 v. z. zavezani triletnemu prezentnemu službenemu času.“

V § 109 : 3 naj stopi na mesto dosedanjega četrtega odstavka naslednje besedilo:

„Ako se poziv, naj se predloži dokaz nadaljnega obstoja, ne more vročiti, je poziv nabiti 14 dni v domovinski občini in v občini zadnjega bivališča pogodovanca in potem, toda ne pred koncem junija, odsoditi ugodnost.“

V § 112 : 12 je na koncu piko nadomestiti s podpičjem in za zadnji odstavek vstaviti:

„ali:

Sin (vnuk, brat, polbrat) se 1912. l. v I. ali v II. letnem razredu potrdi za sposobnega in se reklamira kakor hranitelj rodbine. Ako se je spoznalo, da je možki rodbinski ud, ki pride v poštev, zaradi bolezni ali njenih posledic, nesposoben za pridobitev, in ako se glasi izvid tako, da bo ta pridobitna nesposobnost — če bo potek normalen — nehala v enem letu od dneva preiskave naprej, je zavrniti reklamacijsko prošnjo in reklamirancu odložiti nastop prezentne službe do 1. dne oktobra 1913. l. V tem letu je končno veljavno klasifikovati dotičnega možkega rodbinskega uda.“

V § 114 : 1, prvi odstavek, je po zadnji besedi „pravice“ vstaviti zvezdico „*)“ in k temu pristaviti naslednje kakor opomnjo pod črto:

„*) To določilo velja tudi za tiste, ki so bili potrjeni pred veljavnostjo vojnih zakonov iz l. 1912., in za tiste, ki so po § 80 v. z. zavezani triletnemu prezentnemu službenemu času.“

V § 114 : 3, b je vstaviti za zadnji odstavek:

„Ako se poziv, naj se predloži dokaz nadaljnega obstoja, ne more vročiti, je poziv nabiti 14 dni v domovinski občini in v občini zadnjega bivališča pogodovanca in potem, toda ne pred koncem januarja, odsoditi ugodnost.“

V § 117 : 8 je besedi „vsak mesec“ nadomestiti z besedo „četrletno“.

V § 117 je vstaviti za novo točko 9:

„9. Enoletni prostovoljci po § 21 : 2 v. z., katerim se je prisodila ugodnost po § 32 v. z., se ne štejejo na 4 odstotke, določene v nazadnje imenovanem paragrafu.“

V § 127 : 2 je na mesto besed „na glavnem naboru“ postaviti: „po § 134 : 14.“

V § 134 : 14 je v prvem odstavku po besedah „k izbranemu vojaškemu krdelu“ vrniti: „tudi brez izjemnega dovoljenja“; besede „vzprejemno dovolilo vojaškega krdelu“ je črtati.

Naslov § 137 naj se glasi:

„§ 137.

Vzprejemanje pomorskih aspirantov in drugih gažistov, ki ne pripadajo vojaškemu stanu, v vojno mornarico.

A. Vzprejemanje pomorskih aspirantov.“

V § 137 : 1 je na koncu prvega odstavka nadomestiti piko z vejico in kakor nadaljevanje postaviti:

„oziroma se vzprejemajo vanjo.“

V § 137 : 2, h je črtati sklepni stavek od „prosilci . . . . do . . . . aspiranta“.

Kakor novo litero i) je vstaviti v tej točki:

„i) poverjeni revers, soppodpisan od očeta (varuha), v katerem se podpisanci nerazdelno zavežejo povrniti prejeti prispevek za ekvipiranje in dobivane prosilčeve pristojbine gaže, ako bi se izločil iz šole za pomorske aspirante pred imenovanjem za pomorskega kadeta — ne gledé na fizično nesposobnost.“

V § 137 : 7 je črtati besede: „že potrjeni se zavežejo štiriletni presentni službi in se imenujejo za pomorske aspirante“ in za to postaviti: „oziroma imenuje za pomorske aspirante.“

V § 137 : 8 je namesto besede „in“ postaviti vejico in po „135“ vstaviti: „in 89 : 3“.

Točko 9 § 137 je črtati in za sklepno določilo § 137 novo vzprejeti:

„B. Vzprejemanje drugih gažistov, ki ne pripadajo vojaškemu stanu, v vojno mornarico.

Vzprejemanje drugih, vojaškemu stanu ne pripadajočih gažistov*) v vojno mornarico je uravnano s posebnimi predpisi.“

Za opomnjo pod črto k sprednjemu določilu je vzprejeti:

*) Mornariški duhovniki, avditorji, zdravniki in uradniki.“

V prilogi VI k § 79, razpredelek „Trgovinske šole“, stran 821, naj se glasi deveti vodoravni razpredelek:

„Dvarazredna trgovinska šola za moško mladino, oddelek Nove dunajske trgovinske akademije na Dunaju.“

V vzorcu 6 k § 28 naj se glasi razpredelek 8 in v vzorcu 7 k § 28 razpredelek 9:

„a) Vešč glasbe, b) vešč brzojavljanja.“

Georgi s. r.

23.

Razglas ministrstva za železnice z dne 8. februarja 1913. I.

o dopustilu več z električno silo obratovanih prog malih železnic s pravilnim tirom v XIII., XVIII. in XXI. okraju na Dunaju.

C. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določitih zakona o železnicah nižjega reda z dne 8. avgusta 1910. I. (drž. zak. št. 149) v porazumu z udeleženi c. kr. ministrtvi in s c. in kr. vojnim ministrtvom po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, občinskem zastopu c. kr. države glavnega in prestolnega mesta dunajskega, ki je vpisan v trgovinskem vpisniku s firmo „Občina dunajska, mestne cestne železnice“, podelilo dopustilo za gradnjo in obrat več z električno silo obratovanih prog malih železnic s pravilnim tirom na Dunaju, in sicer:

1. od Wernhardtstraße čez Flötzersteig do upravnega poslopja pensionata nižjeavstrijskih dežel-nih zdravilnih in negovalnih zavodov za umobolne in bolne na živcih na Dunaju,

2. od nekdanje floridsdorfske mestne hiše v XXI. dunajskem občinskem okraju po praški cesti v bližino premostitve čez progo Dunaj—Děčín c. kr. državnih železnic po praški cesti,

3. od wagramske ceste po nadvoyvoda Karlovi cesti do križišča te ceste s progo Dunaj—Podmokly c. kr. državnih železnic in

4. od postaje Gersthof dunajske mestne železnice po Herbeckstraße do Eckpergasse z obratnim ovinkom tira po Salierigasse in Wallriesstraße, oziroma po Eckpergasse, Wallriesstraße in Scheibenbergstraße.

§ 1.

Za dopuščene železniške proge uživa koncesionar finančne ugodnosti, navedene v členih VI do XII, oziroma XXXII, odstavek 3, zakona z dne 8. avgusta 1910. l. (drž. zak. št. 149).

§ 2.

Koncesionar je dolžen dokončati gradnjo skraja oznamenjenih železniških prog najdalje do 31. dne decembra 1912. l., in dodelane železniške proge izročiti javnemu prometu ter po njih vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo do 24. dne marca 1989. l.

Da se bo držal gorenjega roka za gradnjo, mora koncesionar na zahtevanje državne uprave dati zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščene železniške proge, se podeljuje koncesionarju pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Enaka pravica naj se podeli koncesionarju tudi glede tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

§ 4.

Kolikor bi se za napravo dopuščenih železniških prog rabile javne ceste, ki niso v upravi občine dunajske, ali zemljišča c. kr. dvornega erarja, mora dobiti koncesionar privoljenje tistih, ki so dolžni vzdrževati te ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po obstoječih zakonih pravico dajati privoljenje za rabo ceste.

§ 5.

V ostalem je začetkom oznamenjene proge malih železnic smatrati za celokupne sestavine omrežja z električno silo obratovanih prog malih železnic s pravilnim tirom na Dunaju, ki je predmet razglasa c. kr. ministrstva za železnice z dne 24. marca 1899. l. (drž. zak. št. 58), torej je §§ 5 do všteti 17 imenovanega razglasa z mislu primerno uporabljati tudi na začetkom oznamenjene proge.

Forster s. r.